

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
факультет медико-фармацевтичних технологій
кафедра косметології і ароматології

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: **«ЕПІЛЯЦІЯ ТА ДЕПІЛЯЦІЯ ТІЛА: ДОСЛІДЖЕННЯ
УПОДОБАНЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ»**

Виконала: здобувачка вищої освіти групи
Фм21(1,6з)К-01
спеціальності: 226 Фармація, промислова
фармація
освітньої програми Технології парфумерно-
косметичних засобів

Крістіна КОРЧМЕНКО

Керівник: професор закладу вищої освіти
кафедри косметології і ароматології, д.біол.н.,
професор Ольга ФІЛІПЦОВА

Рецензент: доцент закладу вищої освіти
кафедри клінічної фармакології та клінічної
фармації, к.мед.н., доцент Олена АНДРЕЄВА

Харків – 2023 рік

АННОТАЦІЯ

Випускна кваліфікаційна робота присвячена дослідженню уподобань населення України щодо епіляції та депіляції тіла. Проведено дослідження асортиментної та цінової політики засобів для епіляції та депіляції тіла. Досліджено поведінку споживачів засобів епіляції та депіляції тіла та їх вподобання щодо вибору конкретного продукту. Наведено практичні рекомендації для вітчизняних виробників засобів епіляції та депіляції тіла.

Робота викладена на 46 сторінках друкованого тексту і складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел. Робота ілюстрована 14 рисунками, містить 32 джерела наукової літератури.

Ключові слова: епіляція, депіляція, анкетування, споживачі, Україна.

ANNOTATION

The final qualifying work is devoted to the study of the preferences of the population of Ukraine regarding hair removal and body waxing. A study of the assortment and price policy of means for epilation and body depilation was conducted. The behavior of consumers of hair removal and body depilation products and their preferences regarding the choice of a specific product were studied. Practical recommendations for domestic manufacturers of epilation and body depilation products are provided.

The work is presented on 46 pages of printed text and consists of an introduction, three sections, general conclusions, and a list of used sources. The work is illustrated with 14 drawings, contains 32 sources of scientific literature.

Key words: hair removal, body waxing, survey, consumers, Ukraine.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. Вивчення ринку засобів для епіляції та депіляції тіла.....	8
1.1. Історія розвитку видалення волосся.....	8
1.2. Методи епіляції та депіляції тіла.....	19
Висновки до розділу 1.....	24
РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ОБ’ЄКТІВ ТА МЕТОДІВ	
ДОСЛІДЖЕНЬ.....	
2.1 Об’єкти досліджень.....	25
2.2 Методи досліджень.....	25
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	32
3.1 Аналіз результатів опитування споживачів, що користуються процедурами епіляції чи депіляції тіла	32
3.2 Рекомендації для споживачів	43
Висновки до розділу 3.....	45
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	47

ВСТУП

Актуальність теми. Встановлено, що 95% поверхні шкіри людини покрито волоссям. Волосся розподіляється на довге (на волосистій частині голови, у чоловіків є і на щоках та підборідді, під пахвами й на лобку), щетинисте (волосся в ніздрях, зовнішніх слухових проходах, брови, вії) і пушкове (розповсюджене по всьому тілу) [15].

Сучасною тенденцією є видалення волосся, також відоме як епіляція або депіляція, це навмисне видалення волосся на тілі або голові.

Епіляція та депіляція була важливою частиною грумінгу з давніх часів. Багато культур вважали безшерсте тіло еталоном краси і гігієни.

Епіляція вперше почалася в Єгипті, де жінки пемзували шкіру, щоб видалити волосся. Вони також створювали липку суміш з олії та меду, подібну до того, що використовується в поточному дні цукроваріння. Шугаринг - це техніка епіляції, яка має деяку схожість з сьогодишньою восковою епіляцією. Греки і римляни також визнали волосся на тілі непривабливими і використовували креми і пінцет для видалення волосся на тілі [3].

Епіляція також була поширена в 1500-х роках і її можна побачити в живописі жінок з дуже малим волоссям. У 1920-х роках, коли короткі рукави увійшли в моду, Жіллетт представила першу жіночу бритву. Це стало початком «Першої великої кампанії проти волосся під пахвами», де реклама наказувала жінкам прибирати своє неугodne волосся. В 40-х роках через нестачу нейлону під час війни жінкам також заохочували видаляти волосся від щиколотки до коліна. У 1960-х роках з появою бікіні жінки почали так звану воскову епіляцію бікіні та гоління, щоб щоб позбутися непривабливого волосся. У 70-х роках популярними були як безволосі, так і пухнасті образи. Деякі жінки вважали за краще мати природний вигляд з повним лобковим волоссям. Інші, що вплинуло на початок порноіндустрії, популяризувалися в повному видаленні волосся з восковою епіляцією тіла [2,18].

Безволосий рух перенісся в 80-ті роки до сьогоднішнього дня з модами крихітних бікіні. Воскова епіляція спричинила за собою повне видалення волосся в лобковій області. Назва бразильський віск було придумано від семи бразильських сестер, які відкрили салон в Нью-Йорку для догляда за жінками, які хотіли виглядати незайманими і сексуальними в своїх менших купальниках і нижній білизні. У наші дні манскейпінг і воскова епіляція стають все більш популярними по всій країні, знаменитості, порнозірки і моделі впровадили цей метод грумінгу [9].

Мета та завдання дослідження. Метою роботи є дослідження уподобань населення України щодо епіляції та депіляції тіла.

Для досягнення поставленої мети потрібно було вирішити такі завдання:

- ✓ зібрати та проаналізувати наукову літературу щодо історії розвитку епіляції та депіляції тіла у світі;
- ✓ провести порівняльний аналіз процедур епіляції та депіляції тіла;
- ✓ провести аналіз засобів для епіляції та депіляції тіла, представлених на ринку України;
- ✓ провести опитування з метою визначення споживацьких переваг епіляції та депіляції тіла серед мешканців України;
- ✓ проаналізувати отримані результати опитування та визначити фактори, що впливають на вибір процедури епіляції чи депіляції тіла;
- ✓ розробити практичні рекомендації щодо використання засобів для епіляції та депіляції тіла серед українського населення.

Об'єкти досліджень. Дані літературних джерел інформації щодо відомостей про епіляцію та депіляцію тіла. Результати анкетування споживачів, що користуються процедурами епіляції та депіляції тіла.

Предметом досліджень є дослідження ставлення споживачів до процедур епіляції та депіляції тіла та вивчення їх рівня обізнаності про сучасні засоби для епіляції та депіляції тіла, представлені на українському косметичному ринку.

Методи дослідження. Методи дослідження, які були використані в магістерській роботі, обрані, спираючись на праці відомих вітчизняних та зарубіжних учених. У роботі проведено контент-аналіз літературних джерел та проведено опитування щодо споживацьких переваг процедур епіляції та депіляції тіла серед населення України.

Практична значення отриманих результатів. Цільову аудиторію дослідження склали жінки, які мешкають на території України, та користуються засобами для епіляції чи депіляції тіла. Жінки більше, ніж чоловіки користуються даними процедурами і вони є більш обізнаними щодо цих процедур. Важливим є звернути увагу сучасних жінок щодо процедур епіляції чи депіляції тіла і чим вони відрізняються. Практичне значення матимуть ознайомчі заходи щодо обізнаності українських споживачів щодо сучасних засобів для епіляції та депіляції тіла.

Елементи наукових досліджень полягають в розробці методичних засад дослідження поведінки споживачів процедур епіляції та депіляції тіла.

Апробація результатів. Результати досліджень, викладені у роботі, оприлюднено під час III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «YOUTH PHARMACY SCIENCE» (7-8 грудня 2022 р., м. Харків) [3].

Публікації. За темою магістерської роботи опубліковано тези доповіді [3].

Зібрана у ході досліджень інформація та отримані результати дослідження будуть зберігатися на кафедрі косметології і ароматології Національного фармацевтичного університету.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота містить вступ, три розділи (аналіз літературних даних, методи дослідження, результати дослідження та їх аналіз, практичні рекомендації, загальні висновки, перелік літератури. Робота ілюстрована 14 рисунками та містить 32 джерела наукової літератури.

РОЗДІЛ 1. ВИВЧЕННЯ РИНКУ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЕПІЛЯЦІЇ ТА ДЕПІЛЯЦІЇ ТІЛА

1.1 Історія розвитку видалення волосся

Волосся зазвичай росте по всьому тілу людини і може відрізнятись за товщиною та довжиною в різних популяціях. Волосся може стати більш помітним під час та після статевого дозрівання, і чоловіки, як правило, мають густіші та помітніші волосся на тілі, ніж жінки [12,15].

І у чоловіків, і у жінок, є видиме волосся на голові, бровах, віях, пахвах, області статевих органів, руках і ногах. У чоловіків і деяких жінок також може бути більш густе волосся на обличчі, животі, спині, сідницях, анусі, ареолі, грудях, носі та вухах. Волосся зазвичай не росте на губах, нижній стороні долонь або ніг або на певних ділянках геніталій [3].

Протягом століть епіляція давно формувала гендерні ролі, служила для позначення соціального статусу та визначала поняття жіночності та ідеального «образу тіла». У ранні періоди стан безволосості здебільшого створювався як спосіб підтримувати тіло в чистоті, використовуючи кремій, бджолиний віск та різні інші засоби для депіляції та відлущувальні речовини, деякі з яких були дуже сумнівними та дуже їдкими [12]. Стародавній Рим також пов'язував епіляцію зі статусом: людина з гладкою шкірою асоціювалася з чистотою та перевагою. Видаленням волосся на тілі займалися як чоловіки, так і жінки [4].

У Стародавньому Єгипті, крім моди для заможних єгиптян будь-якої статі, видалення волосся слугувало лікуванням вошей, що було поширеною проблемою в регіоні [13]. Дуже часто вони заміняли видалене волосся на нубійську перуку, яку вважали легшою у догляді та модною [7].

У давні часи використовувалася одна високоабразивна паста для депіляції, яка складалася з домішки гашеного вапна, води, деревної золи та жовтого арпіменту (трисульфід миш'яку). У сільській місцевості Індії та Ірану, де цю суміш називають ваджибтом, її все ще широко використовують

для видалення волосся на лобку [31]. В інших культурах олія, витягнута з незрілих оливок (які не досягли однієї третини своєї природної стадії зрілості), використовувалася для видалення волосся на тілі [12].

У період середньовіччя від католицьких жінок очікувалося відрощувати довге волосся на знак жіночності, але приховувати волосся, надягаючи в громадських місцях головний убір з ворсом [27]. Обличчя було єдиною зоною, де ріст волосся вважався непривабливим.

Жінки 14-го століття також збирали волосся з чола, щоб відступити від лінії волосся та надати своєму обличчю більш овальної форми. З середини 16 століття, кажуть, коли королева Єлизавета I прийшла до влади, вона зробила видалення брів модним [31].

У 18 столітті європейські та американські жінки все ще вважали видалення волосся непотрібним. Тим не менш, коли з'явилася перша безпечна бритва, за допомогою якої чоловіки могли безпечно голити бороду і ненавмисно не перерізати горло, її винайшов французький майстер ножів Жан-Жак Перре у Парижі в 1760 році. Деякі жінки нібито також використовували цю безпечну бритву [14].

Лише наприкінці 19 століття жінки в Європі та Америці почали робити епіляцію частиною свого догляду за собою. За словами професора Ребекки Герціг, сучасне уявлення про те, що волосся на тілі є нежіночими, можна простежити до книги Чарльза Дарвіна, вперше опублікованої в 1871 році «Походження людини та вибір у зв'язку зі статтю».

Теорія природного відбору Дарвіна пов'язувала волосся на тілі з «примітивним походженням і атавістичним поверненням до більш ранніх менш розвинених форм», пише Герціг, професор гендерних і сексуальних досліджень у коледжі Бейтса в штаті Мен [5].

Дарвін також припускає, що менша кількість волосся на тілі є ознакою більш розвиненого та сексуально привабливого. Коли ідеї Дарвіна популяризувалися, інші медичні та наукові експерти 19-го століття почали пов'язувати волохатість із «статевою інверсією, хворобливою патологією,

божевіллям і злочинним насильством». Ці концепції, в основному, застосовувалися до волосся на тілі жінок, а не чоловіків [11, 29].

На початку 20-го століття представники вищого та середнього класу білої Америки дедалі частіше сприймали гладку шкіру як ознаку жіночності, а волосся на жіночому тілі — як відразливе, причому епіляція давала «спосіб відокремитися від більш грубих людей, нижчого класу та іммігрантів» [18, 21].

Harper's Bazaar у 1915 році був першим журналом жіночої моди, який запустив кампанію, присвячену видаленню волосся під пахвами як «необхідність».

Невдовзі після цього Gillette випустила першу безпечну бритву, призначену спеціально для жінок — «Milady Décolleté Gillette», яка вирішує «..незручну особисту проблему» та підтримує пахви «..білими та гладкими» [5,8].

Видалення волосся може здійснюватися з культурних, естетичних, гігієнічних, сексуальних, медичних чи релігійних причин. Види видалення волосся практикуються майже в усіх культурах людства, принаймні з епохи неоліту. Методи видалення волосся відрізнялися в різні часи та регіони [6].

Культурні та сексуальні аспекти видалення волосся

Характеристики волосся на тілі, такі як товщина та довжина, різняться в різних популяціях, деякі люди мають менш виражене волосся на тілі, а інші більш помітні характеристики волосся на тілі [24].

Кожна культура людського суспільства виробила соціальні норми щодо наявності чи відсутності волосся на тілі, які змінювалися від часу до часу. Різні стандарти зовнішнього вигляду людини та фізичної привабливості можуть стосуватися жінок і чоловіків. Люди, чиє волосся виходить за межі культурних стандартів естетичного образу тіла, можуть відчувати реальні або уявні проблеми соціального сприйняття, психологічний стрес і соціальний тиск. Наприклад, для жінок у кількох суспільствах публічний показ волосся на тілі, крім волосся на голові, вій і брів, зазвичай вважається неестетичним, непривабливим і незручним [10,16].

Зі збільшенням популярності жінок у модному одязі, спортивному одязі та купальниках у багатьох країнах у 20-му столітті та, як наслідок, оголення частин тіла, на яких зазвичай є волосся, з'явилася популяризація жінок щодо видалення видимого волосся на тілі та гірсутизму, наприклад, на ногах, під пахвами тощо [24].

Наприклад, у західного світу переважна більшість жінок регулярно голить ноги та пахви, тоді як приблизно половина також голить волосся, які можуть бути відкритими навколо тазової області бікіні (часто називають «лінією бікіні») [2].

У західній та азіатській культурах, на відміну від більшості культур Близького Сходу, більшість чоловіків звикли голити волосся на обличчі, тому лише меншість чоловіків відкриває бороду, навіть незважаючи на те, що волосся, що швидко росте, необхідно голити щодня, щоб досягти гладко виголеного або безбородого вигляду. Деякі чоловіки голяться, тому що вони генетично не можуть відростити «повну» бороду (зазвичай визначається як рівномірна густина від щік до шиї), колір їхньої бороди генетично відрізняється від кольору волосся на шкірі голови або тому, що волосся на обличчі ростуть у багатьох напрямках, створюючи важко досягти доглянутого чи рельєфного вигляду. Деякі чоловіки голяться, тому що борода у них дуже сильна, неприємна або груба, що викликає подразнення шкіри. Деякі чоловіки час від часу відрощують бороду або вуса, щоб змінити свій зовнішній вигляд або візуальний стиль [5,8].

Деякі чоловіки голять голову, або як релігійну практику, як модний знак, або тому, що вони вважають голену голову кращою за появу чоловічого облісіння, або для того, щоб досягти посиленого охолодження черепа – особливо для людей, які страждають на гіпергідроз. Набагато менша кількість західних жінок також голять голови, часто як модний чи політичний знак [17].

Деякі жінки також голять голову з культурних чи соціальних причин. В Індії традиція вимагала від вдів у деяких верствах суспільства голити голови, щоб піддатися остракізму. Заборонений звичай все ще нечасто зустрічається

переважно в сільській місцевості. Суспільство в цілому та уряд працюють над тим, щоб припинити практику остракізму вдів. Крім того, для чоловіків продовжує бути звичайною практикою голити голову перед початком паломництва [19].

Жінки з однобрівними бровами вважаються ознакою краси та привабливості в Омані та для обох статей у Таджикистані [18]. У суспільствах Близького Сходу регулярно підстригання або видалення жіночого та чоловічого волосся під пахвами та волосся на лобку вважалося належною особистою гігієною, що вимагалося місцевими звичаями протягом багатьох століть [27].

Проте очікується, що молоді дівчата та незаміжні жінки збережуть волосся на тілі незадовго до заміжжя, коли депілюють усе тіло від шиї донизу [19].

У Китаї волосся на тілі давно вважалося нормальним явищем, і навіть сьогодні жінки стикаються з набагато меншим суспільним тиском, щоб видалити волосся на тілі [1]. Те саме стосується інших країн Азії.

Хоча епіляція стала рутинною справою для багатьох молодих жінок континенту, підстригання або видалення волосся на лобку, наприклад, не таке поширене чи популярне, як у західному світі [4], де як жінки, так і чоловіки можуть підстригати або видаляти весь свій лобок.

Волосся з естетичних або сексуальних причин. Цей звичай може бути мотивований міркуваннями потенційно підвищеної особистої чистоти чи гігієни, підвищеної чутливості під час сексуальної активності, або бажанням мати більш відкритий вигляд чи візуальну привабливість, або підвищити самооцінку через надмірне волосся.

У Кореї, наприклад, волосся на лобку давно вважалося ознакою фертильності та сексуального здоров'я, і в середині 2010-х років повідомлялося, що деякі корейські жінки пересаджували волосся на лобку, щоб додати більше волосся [7], особливо коли страждають від лобкового атрихозу (або

гіпотрихозу), який, як вважають, вражає невеликий відсоток корейських жінок [11].

Крім того, небажане або надмірне волосся часто видаляється під час підготовки представниками обох статей, щоб уникнути будь-якої сприйнятої соціальної стигми чи упередженого ставлення.

Наприклад, небажане або надмірне волосся можна видалити під час підготовки до інтимної зустрічі або перед відвідуванням громадського пляжу чи басейну [34].

Хоча традиційно в західній культурі жінки видаляють волосся на тілі, а чоловіки – ні, деякі жінки вирішують не видаляти волосся на своєму тілі через непотрібність або як акт неприйняття того, що вони вважають соціальною стигмою, тоді як деякі чоловіки видаляють або підстригають волосся на тілі, практику, яку в сучасному суспільстві називають частиною «манскейпінгу» (вираз для чоловічого догляду).

Мода як причина видалення волосся

Термін «голий» також застосовувався до людської моди, де деякі беруть участь у культурно вмотивованому видаленні волосся шляхом депіляції (поверхневого видалення голінням, розчиненням) або епіляції (видалення всього волосся, наприклад воском або вищипуванням) [2].

Хоча поява вторинного волосся на частинах людського тіла зазвичай відбувається під час статевого дозрівання, і тому часто розглядається як символ дорослішання, видалення цього та іншого волосся може стати модним у деяких культурах і субкультурах. У багатьох сучасних західних культурах чоловіків заохочують голити бороди, а жінок — видаляти волосся, що ростуть у різних областях. Зазвичай жінки депілюють зони пахв, ніг і волосся на лобку. Деякі люди депілюють передпліччя [4].

В останні роки депіляція тіла у чоловіків набула популярності серед деяких субкультур західних чоловіків. Для чоловіків практику депіляції на лобку зазвичай називають манскетінгом, хоча технічно цей термін застосовний до видалення волосся по всьому тілу. Багато чоловіків спробують це в якийсь

момент свого життя, особливо з естетичних міркувань. Більшість чоловіків будуть використовувати бритву, щоб поголити цю ділянку, однак, як найкраща практика, рекомендується використовувати тример для тіла, щоб вкоротити довжину волосся перед тим, як його повністю збрити [12].

Культурні та інші впливи видалення волосся

У Стародавньому Єгипті широко практикувалася депіляція за допомогою пемзи та бритв для гоління [15].

І в Стародавній Греції, і в Стародавньому Римі видалення волосся на тілі та лобку, можливо, практикувалося як серед чоловіків, так і серед жінок. Це представлено в деяких мистецьких зображеннях чоловічої та жіночої наготи, приклади яких можна побачити в червоній фігурній кераміці та скульптурах, як-от Курос Стародавньої Греції, на яких чоловіки та жінки зображувалися без тіла чи лобкового волосся. За словами Светонія, імператор Август наносив на ноги «гарячу горіхову шкаралупу» як форму депіляції [30].

Більшість мусульман вважають, що видалення волосся на лобку та пахвових западинах у дорослих, як гігієнічний захід, є релігійно корисним [28].

Охрещеним сикхам спеціально наказано мати нестрижений Кеш (волосся на голові та бороду для чоловіків), це є основним принципом сикхської віри.

У вільному русі одягу термін «смузі» стосується особи, яка видалила волосся на тілі. У минулому така практика викликала несхвалення, і в деяких випадках членам клубів без одягу заборонялося видаляти волосся на лобку: порушникам могло загрожувати виключення з клубу. Ентузіасти об'єднувалися разом і створювали власні товариства, які обслуговували цю моду, і мода ставала все більш популярною, і смузі стали більшим відсотком у деяких нудистських закладах [29]. Перший Smoothie Club (TSC) був заснований британською парою в 1991 році [27]. Нідерландська філія була заснована в 1993 році [11], щоб надати ідеї безволосого тіла більшої реклами в Нідерландах. Бути Smoothie описується прихильниками як надзвичайно комфортне та звільняюче. Smoothy-Club також є філією World of the Nudest Nudist (WNN) і щомісяця

організовує нудистські круїзи на кораблі та нудистські заходи. Щороку навесні клуб організовує міжнародні дні Smoothy.

Інші причини видалення волосся

Релігія

У суспільстві амішів традиція наказує чоловікам припинити голити частину волосся на обличчі після одруження та відростити бороду в стилі Шенандоа, що означає носіння обручки, вуса відкидаються, оскільки вони вважаються військовими (традиційно асоціюються з військовими) [13].

Гоління голови (тонзура) є частиною деяких буддійських, християнських, мусульманських, джайнських та індуїстських традицій [14]. Буддистські та християнські ченці, як правило, піддаються певній формі гоління голови або постригу під час вступу в чернече життя.

В іудаїзмі жінки не зобов'язані видаляти волосся на тілі чи обличчі, якщо вони цього не бажають. Однак, готуючись до занурення жінки в ритуальну ванну після завершення днів очищення (після менструального циклу), єврейські жінки мають звичай голити волосся на лобку [12]. Під час траурного ритуалу єврейським чоловікам забороняється користуватися ножицями, вони користуються лезом для гоління бороди або бакенбардів [25], і, за звичаєм, ані чоловіки, ані жінки не можуть стригти або голити волосся протягом періоду шиви [26] [27].

Віра Багаї рекомендує уникати повного та тривалого гоління голови поза медичними цілями. Наразі це не практикується як закон, що залежить від майбутнього рішення Всесвітнього Дому Справедливості, його вищого керівного органу. Сикхи займають ще більш рішучу позицію, виступаючи проти всіх форм видалення волосся. Одним із «П'яти К» сикхізму є Кеш, що означає «волосся» [30]. Для сикхів догляд за довгим волоссям і догляд за ним є проявом благочестя [3].

Відповідно до мусульманського закону (шаріату), бороду рекомендується зберігати. Мусульманин може підстригати або стригти волосся

на голові. У 9 столітті Зір'яб в Аль-Андалусі почав використовувати хімічні депілятори для жінок.

Давньоєгипетські жерці також щодня голилися або робили депіляцію, щоб представити «чисте» тіло перед образами богів [7].

Медична причина видалення волосся

Волосся на тілі хірургічних пацієнтів часто видаляють заздалегідь на шкірі навколо операційних ділянок. Гоління було основною формою видалення волосся, поки звіти 1983 року не показали, що це може призвести до підвищеного ризику інфікування [31]. Машинки для стрижки зараз є рекомендованим дохірургічним методом видалення волосся [14].

Систематичний огляд 2021 року об'єднав дані про різні методи видалення волосся перед операцією. Це включало 25 досліджень із загалом 8919 учасників. Використання бритви, ймовірно, збільшує ймовірність розвитку інфекції в місці хірургічного втручання порівняно з використанням машинок для стрижки чи крему для епіляції або невиданням волосся перед операцією [13]. Видалення волосся в день операції, а не напередодні, також може трохи зменшити кількість інфекцій [12].

Деякі люди з трихіазом вважають за необхідне з медичної точки зору видалення врослих вій [27].

Гоління волосся іноді використовувалося в спробах викоринити вошей або мінімізувати запах через накопичення тіла у волоссі мікроорганізмів, що викликають запах. В екстремальних ситуаціях людям може знадобитися видалити все волосся на тілі, щоб запобігти або боротися із зараженням вошами, блохами та іншими паразитами. Така практика застосовувалася, наприклад, у Стародавньому Єгипті [17].

Було висловлено припущення, що все більший відсоток людей, які видаляють волосся на лобку, призводить до зменшення популяції лобкових вошей у деяких частинах світу [20].

Видалення волосся у спорті

Це звичайна практика для професійних футболістів та дорожніх велосипедистів видаляти волосся на ногах з ряду причин. У разі аварії при голених ногах означає, що травми (як правило, висип на дорозі або рубці) можна очистити більш ефективно.

Професійні велосипедисти, так само як і професійні футболісти, також підтримують регулярні масажі ніг, а наявність волосся зменшує тертя і досягає їх комфорту та ефективності [29]. Футболісти також зобов'язані носити щитки на гомілках, а в разі шкірного висипу уражену ділянку можна обробити більш ефективно.

Конкурентні плавці також часто збривають волосся з ніг, рук і тулуба (і все навіть тіло від декольте вниз), щоб зменшити опір і забезпечити підвищене «відчуття» води, видаляючи зовнішній шар шкіри разом з волоссям на тілі [11].

Видалення волосся у військовій сфері

Повністю поголена стрижка поширена у військових організаціях, де серед інших причин підтверджено, що вона сприяє однорідності та акуратності. [31].

Більшість військових мають політику безпеки та гігієни праці, яка регулює довжину волосся та дозволені засоби захисту. Живучи в умовах, де купання та санітарія можуть бути складними, солдати можуть бути сприйнятливими до зараження паразитами, такими як головні воші, які легше розмножуються довгим і не митим волоссям [24]. Повністю поголена стрижка також вимагає меншого догляду в полі, а в несприятливу погоду швидше висихає. Коротке волосся також рідше заростає та потребує рідшого гоління. Сильні опіки від спалаху полум'я (в результаті спалахів пожежі від вибухів), які можуть легко запалити волосся, при поголеному волоссі на голові швидше загоюються [6].

Коротке волосся також може мінімізувати перешкоди в засобах безпеки та касках, прикріплених до голови, таких як бойові шоломи [4].

Військові також можуть вимагати від чоловіків підтримувати чисто виголене обличчя. Наявність волосся на обличчі може запобігти герметичному

ущільненню між обличчям та військовими протигазами або іншим дихальним обладнанням, таким як киснева маска пілота або маска для нанесення все обличчя [12]. Процес перевірки того, чи достатньо добре підходить маска до обличчя людини, відомий як "тест на придатність респіратору".

У багатьох військових поголена зачіска є обов'язковим для чоловіків, коли вони починають навчати новобранців. Однак навіть після початкового етапу набору, коли гоління голови більше не потрібно, багато солдатів підтримують повністю або частково поголену зачіску для особистої зручності або акуратності. Гоління голови не є обов'язковим і часто не дозволяється жінкам на військовій службі, хоча вони повинні мати стрижку волосся або прив'язку до нормативної довжини [22]. Наприклад, найкоротше волосся, яке може мати жінка-солдат в армії США, має бути 1/4 дюйма від шкіри голови. [32].

Видалення волосся в якості покарання

У деяких ситуаціях волосся людей голять як покарання або форма приниження. Після Другої світової війни гоління голови було звичайним покаранням у Франції, Нідерландах та Норвегії для жінок, які боролися з нацистами під час окупації, і, зокрема, для жінок, які мали сексуальні стосунки з солдатом-окупантом [12]. Цей факт показаний у багатьох фільмах про воєнні часи.

У Сполучених Штатах під час війни у В'єтнамі консервативні студенти іноді нападали на студентських радикалів або «хіпі», голячі бороди або подстригаючи довге волосся. Один сумнозвісний випадок стався в Стенфордському університеті, коли неслухняні члени братства схопили засновника Опору (і президента студентського корпусу) Девіда Харріса, відрізали йому довге волосся і збрили бороду [3].

Під час європейських полювань на відьом середньовічного та ранньомодерного періодів передбачувани відьми були роздягнені догола, а все їх тіло поголене, щоб виявити так звані сліди відом. Виявлення слідів відтоді

використовувалося як доказ у судових процесах [17]. Ув'язненим голять голову при в'їзді в певні в'язниці.

1.2 Методи епіляції та депіляції тіла

Депіляція - це видалення частини волосся над поверхнею шкіри. Найпоширенішою формою депіляції є гоління або обрізка. Ще одним варіантом є використання хімічних депіляторів, які діють, розриваючи дисульфідні зв'язки, що пов'язують білі ланцюги, що надають волоссю їх міцність.

Епіляція - це видалення всього волосся, включаючи частину під шкірою. Методи включають воскову епіляцію, шугарування, епілятори, лазери, різьблення, інтенсивне імпульсне світло або електрологію. Волосся також іноді видаляють шляхом вищипування пінцетом [2,14].

Багато продуктів на ринку представлені шахрайськими. Багато інших продуктів збільшують результат або зручність у використанні.

Методи депіляції

«Депіляція», або тимчасове видалення волосся до рівня шкіри, триває від кількох годин до кількох днів і може бути досягнута шляхом:

- ✓ Гоління або обрізки (вручну або електробритвою)
- ✓ Депілятором (креми або «порошки для гоління», які хімічно розчиняють волосся)
- ✓ Тертя (шорсткі поверхні, які використовуються для відшарування волосся) [16].

Методи епіляції

«Епіляція», або видалення всього волосся від кореня, триває від кількох днів до кількох тижнів і може бути досягнуто із використанням:

- ✓ Пінцета (волоски пінчають, або висмикують, пінцетом або пальцями)
- ✓ Воскової епіляції (носиться гарячим або холодним шаром, а потім видаляється пористими смужками)

- ✓ Шугарингу (волосся видаляють, наносячи липку пасту на колір у напрямку росту волосся і потім відшаровуючи пористою смужкою)
- ✓ Нитки (також називається фатла або хіте по-арабськи, або смуга перською мовою), в якій скручена нитка ловити волосся, коли вона котиться по шкірі.
- ✓ Епілятору (механічні пристрої, які швидко схоплюють волосся і висмикують їх).
- ✓ Препаратів, які одночасно атакують ріст волосся або пригнічують розвиток нових клітин волосся [18,24].

Ріст волосся буде ставати все менше і менше, поки остаточно не припиниться. Звичайна депіляція/епіляція буде проводитися до цього часу. Ріст волосся прийде в норму, якщо вживання продукту припинити [22]. Продукція включає в себе такі групи препаратів:

- ✓ Фармацевтичний препарат ефлорнітину гідрохлорид (з торговими назвами Vaniqa і Follinil) інгібує фермент орнітиндекарбоксилазу, не даючи новим волосковим клітинам виробляти путресцин для стабілізації їх ДНК.

- ✓ Антиандрогени, включаючи спіронолактон, ципротерон ацетат, флутамід, бікалутамід і фінастерид, можуть бути використані для зменшення або усунення небажаного волосся на тілі, наприклад, при лікуванні гірсутизму [15]. Хоча антиандрогени ефективні для зменшення волосся на тілі, антиандрогени мало впливають на волосся на обличчі [2]. Однак, можна спостерігати незначну ефективність, наприклад, деяке зниження щільності/охоплення та уповільнення зростання.

Антиандрогени також повинні перешкоджати подальшому розвитку волосся на обличчі, незважаючи лише на те, що лише мінімально впливають на те, що вже є. За допомогою інгібіторів 5 α -редуктази, таких як фінастерид і дутастерид, [13] антиандрогени протипоказані чоловікам через ризик фемінізуючих побічних ефектів, таких як гінекомастія, а також інших побічних реакцій (наприклад, безпліддя), і, як правило, використовують лише у жінок для косметичних цілей, таких як зменшення волосся [22].

Постійна епіляція

Електрологія практикується в США з 1875 року [29]. Ця процедура схвалена Управлінням з продовольства і медикаментів США (FDA). Ця методика назавжди руйнує статеві клітини, що погіршують вагу волосся, шляхом введення тонкого зонда в волосяний фолікул із застосуванням струму, пристосованого до кожного типу волосся і зони обробки.

Електрологія - єдиний метод постійної епіляції, визнаний FDA [21].

Лазерна епіляція (лазери та лазерні діоди).

Технологія лазерної епіляції набула широкого поширення в США та багатьох інших країнах з 1990-х років. Вона була схвалена у США FDA з 1997 року. При такій технології світло направляється на волосся і поглинається темним пігментом, в результаті чого руйнується волосяна цибулина. Такий спосіб епіляції іноді стає постійним після кількох сеансів. Кількість більшості сеансів залежить від кількості та типу видаленого волосся. Обладнання для проведення лазерної епіляції в домашніх умовах стало доступним в останні роки [14].

Інтенсивне імпульсне світло (IPL) та діодна епіляція (світлодіоди з високою енергією, але не лазерні діоди): клінічні порівняння ефективності

Оглядова стаття 2006 року в журналі "Лазери в медичній науці" порівняла інтенсивне імпульсне світло (IPL) і як александритові, так і діодні лазери. Огляд не виявив статистичної різниці в ефективності, але більш висока частота побічних ефектів з урахуванням приведення спостерігалася при застосуванні діодних лазерів. Прискорення росту волосся через 6 місяців було зареєстровано як у 68,75% споживачів для александритових лазерів, 71,71% для діодних лазерів і 66,96% для IPL. Повідомлялося, що побічні ефекти становлять 9,5% для александритових лазерів, 28,9% для діодних лазерів і 15,3% для IPL. Було показано, що всі побічні ефекти є тимчасовими, і навіть зміни пігментації прийшли в нормі протягом 6 місяців. [54]

Мета-аналіз рандомізованих контрольованих досліджень 2006 року показав, що александритові та діодні лазери викликали скорочення волосся на 50% до 6 місяців, тоді як не було жодного доказу зменшення волосся від інтенсивного імпульсного світла, неодимових YAG або рубінових лазерів [16].

Експериментальні або заборонені методи

- ✓ Фотодинамічна терапія для епіляції (експериментальна)
- ✓ Рентген-епіляція є ефективним і завжди постійним методом епіляції, але може призвести до серйозних проблем зі здоров'ям. Може спостерігатися спотворення і навіть смерть. Це незаконно в Сполучених Штатах Америки [15].

Сумнівні методи

Багато методів були запропоновані або продані протягом багатьох років без опублікованих клінічних доказів. Серед них:

- ✓ Електричний пінцет
- ✓ Трансдермальний електроліз
- ✓ Трансшкірна епіляція
- ✓ Мікрохвильова епіляція
- ✓ Харчові продукти та дієтичні добавки
- ✓ Безрецептурні препарати місцевої дії (їх ще називають «інгібіторами волосся», «ретардантами волосся» або «інгібіторами росту волосся») [1].

Переваги та недоліки

У багатьох із цих методів видалення волосся є кілька недоліків.

Видалення волосся може викликати деякі проблеми: залишки шкіри, незначні опіки, ураження, рубці, врослі волосся, шишки та інфіковані волосяні фолікули.

Деякі методи видалення не є постійними, можуть викликати медичні проблеми і постійні пошкодження або мати дуже високі витрати. Деякі з цих методів все ще знайдено на стадії тестування і клінічно не доведено [26].

Однією з проблемою, який можна вважати перевагою чи недоліком залежно від точки зору людини, є те, що видалення волосся має видалення інформації про моделі росту волосся людини через генетичну хворобу, захворювання, рівень андрогенів (наприклад, від пубертатного гормонального дисбалансу або побічних ефектів лікарських засобів) та/або гендерний статус [13].

У волосяному фолікулі стовбурові клітини знаходяться в дискретному мікросередовищі, названому опуклістю, розташованої в основі частин фолікула, яка встановлюється під час морфогенезу, але не вироджується під час волосяного циклу. Опуклість містить мультипотентні стовбурові клітини, які можна набрати під час загоєння ран, щоб допомогти відновленню епідермісу. [27].

Висновки до розділу 1

1. Видалення волосся на тілі жінок є дуже нормативним у сучасних західних культурах. Спираючись на якісні дані опитування 678 жінок у Великобританії, це дослідження пропонує два пояснення: по-перше, безволосість і волосатість переважно конструюються як позитивні і негативні альтернативи відповідно. Отже, «варіанти» депіляти, чи ні, неоднаково зважені. По-друге, якщо жінка не зможе провести депіляцію, вона, швидше за все, буде піддана інтеракційним санкціям. Це саме соціальна ціна за те, що вони волохаті, і служать для «виконання» норми депіляції.
2. Таким чином, депіляція виявляється справою не просто особистих уподобань, а відповідності соціальній нормі, що відображає імператив «вдосконалення» організму. З феміністичної точки зору, це дослідження розуміє норму депіляції як приклад «поліцейської діяльності» жіночих тіл у вузькому ідеалі соціальної прийнятності.

РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ТА МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1 Об'єкти досліджень

Дані літературних джерел інформації щодо відомостей про епіляцію та депіляцію тіла. Результати анкетування споживачів, що користувалися процедурами епіляції та депіляції тіла.

2.2 Методи досліджень

У роботі проведено опитування щодо споживацьких переваг процедур епіляції та депіляції тіла серед населення України.

Методології опитування, як правило, з використанням анкет, є одними з найпопулярніших у соціальних науках. Безкоштовні сайти, такі як Survey Monkey, дозволяють використовувати як безкоштовне, так і платне анкетування: платне використання надає користувачам більш складну функціональність, включаючи аналіз даних, дозволяє більші розміри вибірки та більше варіантів представлення результатів. Кількісні дані опитування було проаналізувано шляхом передачі необроблених даних у програму Microsoft Excel вручну [24].

Анонімність якісних онлайн-опитувань є перевагою цього методу дослідження, оскільки дозволяє отримати більш якісні відповіді респондентів, ніж при проведенні очного інтерв'ю [21,25]. По-друге, в той час як глибинні дослідження інтерв'ю зосереджені на невеликих підгрупах осіб і шукають глибину сенсу і досвіду, онлайн-опитування мають на меті зібрати менші «шматки» текстових даних від більш широкого і різноманітного населення [16]. По-третє, якісні онлайн-опитування забезпечують швидкий метод збору якісних даних [15].

Проведено онлайн-опитування 167 жінок з різних регіонів України за допомогою Гугл-форми. Первинне дослідження було проведено у липні-серпні 2022 року. З метою обробки одержаних результатів використано програмне забезпечення Statistica 25. Анкетування проведено з дотриманням етичних вимог.

Нижче наведено питання анкети для вивчення споживчих переваг процедур епіляції та депіляції тіла серед населення України.

I. Загальна частина

1. Укажіть Вашу стать:

чоловік

жінка

2. Укажіть ваш вік?

18 - 20 років

21 - 25 років

26 -30

31 -35

36-40

41-45

46-50

51-55

понад 55 років

Ваш варіант відповіді _____

3. Соціальний статус:

студент(к)а;

безробітня (ний);

робітниця/робітник;

підприємець

4. Сімейний стан:

не одружена/не жонатий;

- одружена/жонатий;
- у розлученні;
- вдова/вдівець.
- пенсіонерка/пенсіонер.

5. Ваша освіта:

- студент/ка
- середньо-спеціальна;
- бакалавр
- магістр
- інше

6. Середньомісячний дохід на 1 члена Вашої сім'ї:

- до 10000 грн.;
- 10000 – 20000 грн.;
- 21000 – 30000 грн.;
- понад 30000 грн.

II. Спеціальна частина.

7. Ви вважаєте необхідним видалення волосся на тілі?

- Так
- Ні

8. Знаю різницю між епіляцією та депіляцією тіла:

- Так
- Ні

9. Про які методи епіляції тіла Ви чули?

- Гоління (вручну або електробритвою)
- Депілятор (креми або «порошки для гоління», які хімічно розчиняють волосся)

10. Про які методи депіляції тіла Ви чули?

- Пінцет (волоски пінчать, або висмикують, пінцетом або пальцями)

- Воскова епіляція (носиться гарячим або холодним шаром, а потім видаляється пористими смужками)
- Шугаринг (волосся видаляють, наносячи липку пасту у напрямку росту волосся і потім відшаровуючи пористою смужкою)
- Нитки (також називається фатла або хіте по-арабськи, або смуга перською мовою), в якій скручена нитка ловити волосся, коли вона котиться по шкірі.
- Епілятор (механічні пристрої, які швидко схоплюють волосся і висмикують їх).
- Препарати, які одночасно атакують ріст волосся або пригнічують розвиток нових клітин волосся

11. Які методи епіляції тіла Ви робили?

- Гоління (вручну або електробритвою)
- Депілятор (креми або «порошки для гоління», які хімічно розчиняють волосся)

12. Які методи депіляції тіла Ви робили?

- Пінцет (волоски пінчать, або висмикують, пінцетом або пальцями)
- Воскова епіляція (носиться гарячим або холодним шаром, а потім видаляється пористими смужками)
- Шугаринг (волосся видаляють, наносячи липку пасту у напрямку росту волосся і потім відшаровуючи пористою смужкою)
- Нитки (також називається фатла або хіте по-арабськи, або смуга перською мовою), в якій скручена нитка ловити волосся, коли вона котиться по шкірі.
- Епілятор (механічні пристрої, які швидко схоплюють волосся і висмикують їх).
- Препарати, які одночасно атакують ріст волосся або пригнічують розвиток нових клітин волосся

13. На яких ділянках тіла ви видаляєте волосся?

- під пахвами
- на ногах
- на руках
- ореол сосків
- на грудях
- на спині
- на лиці
- в зоні бікіні
- глибокий пах

14. Які побічні ефекти після епіляції чи депіляції тіла у Вас виникали?

- алергічні реакції
- почервоніння шкіри
- сухість шкіри
- ризик зараження шкіри
- є тенденція до вrostання волосся

15. Чи робили Ви лазерну епіляцію?

- Так
- Ні

16. Чи виникали у вас з перерахованих нижче побічні реакції після лазерної епіляції?

- опіки на шкірі;
- гіперпігментація;
- світлобоязнь;
- герпетичні висипання;
- фолікуліт;

рубці.

17. За 10-бальною шкалою, проранжуйте чим Ви керуетесь при виборі процедур епіляції чи депіляції тіла, де 1 бал – мінімальне значення, 10 балів – максимальне значення.

- власними досвідом_____
- порадами знайомих або колег_____
- порадами косметолога_____
- рекомендаціями лікаря-дерматолога_____
- вивчаю інформацію в мережі Інтернет
- рекомендаціями відомих блогерів_____
- рекомендаціями зірок медіапростору_____
- рекламою у ЗМІ_____

18. Оцініть критерії вибору процедур епіляції чи депіляції тіла (за 5-бальною шкалою):

- 0 балів – не має значення;
- 1-2 бали – має незначне значення;
- 3-4 бали – має певне значення;
- 5 балів – має вирішальне значення

Критерій	5 балів	3-4 бали	1-2 бали	0 балів
1. Безпека процедури				
2. Якість проведеної процедури				
3. Ціна процедури				
4. Склад засобів, що застосовуються для проведення процедури				
5. Ефективність				
7. Зручність застосування				

8. Реклама процедури у ЗМІ				
----------------------------	--	--	--	--

19. Вкажіть, яка ціна процедури для видалення волосся на тілі для Вас є прийнятною?

- до 500 грн.;
- 500-1000 грн.;
- понад 1000 грн.

20. Як часто ви видаляєте волосся на тілі?

- не замислююся
- щодня, у разі користування бритвою
- 1 раз на тиждень
- 1 раз на місяць

21 Чи купували Ви засоби для видалення волосся за порадами блогерів?

- Так
- Ні

Розділ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1 Аналіз результатів опитування споживачів, що користуються процедурами епіляції чи депіляції тіла

В анкетуванні прийняли участь як чоловіки, так і жінки із різних регіонів України: Харків (переважна більшість), Київ, Полтава, Суми, Черкаси. Їх кількість становила 207 осіб, 167 з яких – жінки (80,5%). Кількість чоловіків, які прийняли участь в опитуванні, склала 19,5%.

Встановлено, що переважна більшість респондентів, які видаляють волосся – жінки. Це обумовлено тим, що більшість чоловіків вважає наявність волосся на тілі привабливим та сексуальним.

Вік опитаних представлено на рис. 3.1.

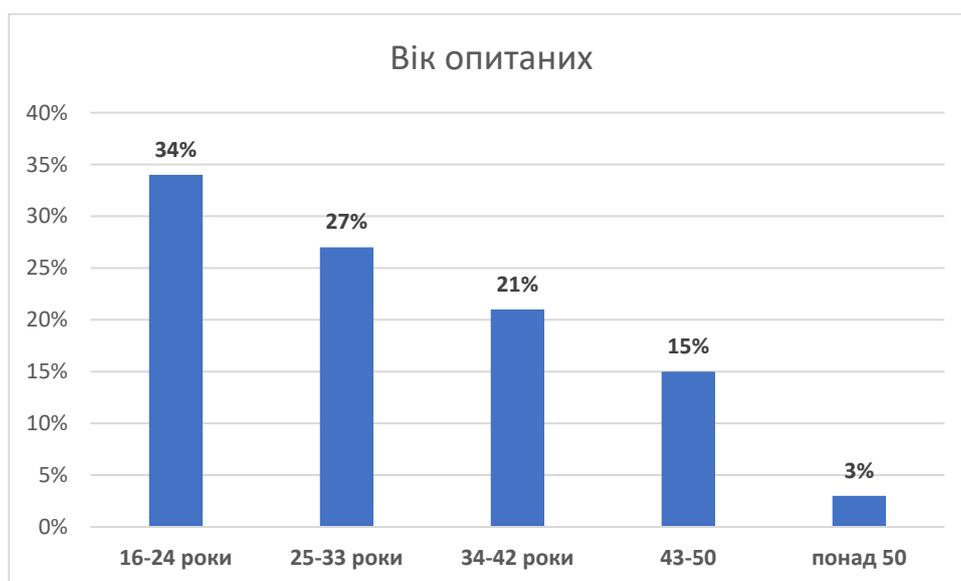

Рис. 3.1 Вік опитаних

Вік опитаних розподілився наступним чином: переважна більшість респондентів були у віці 16-24 роки, 27% - 25-33 роки, 21% - 34-42. Понад 50 років було лише 3% опитаних.

Сімейний стан респондентів наведено на рис. 3.2.

У анкетуванні прийняли участь майже однакова кількість між заміжними/одруженими 52% та незаміжніми/не одруженими 48% респондентів (рис. 3.2).

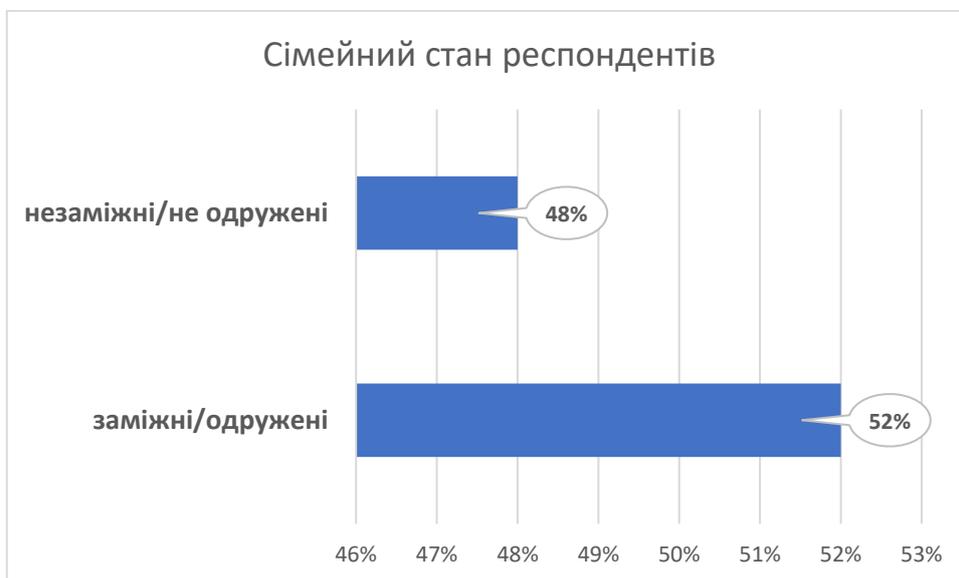

Рис. 3.2 Сімейний стан респондентів

Освіта респондентів наведена на рис. 3.3.

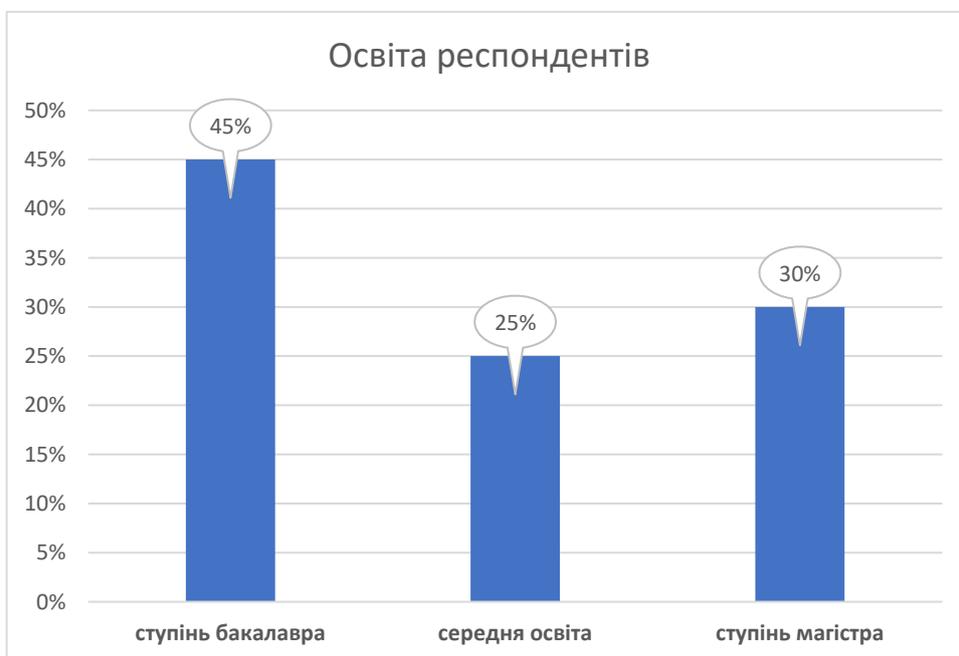

Рис. 3.3 Освіта респондентів

Переважає більшість опитаних мають ступінь бакалавра - 45%.

Дані щодо необхідності видалення волосся на тілі наведено на рис. 3.4.

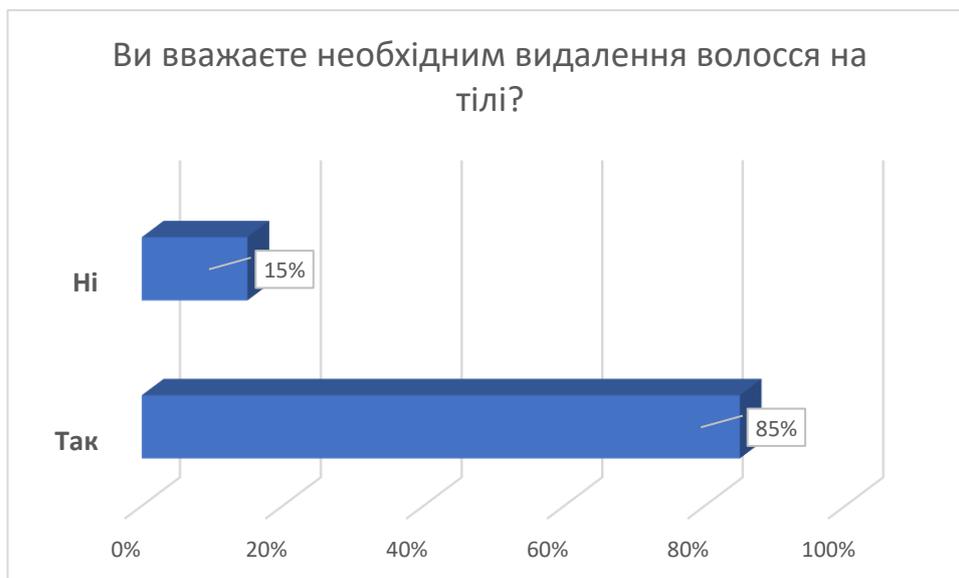

Рис. 3.4 Необхідність видалення волосся на тілі

85% опитаних вважають необхідним видаляти небажане волосся на тілі, особливо під пахвами (як жінки, так і чоловіки).

Знають різницю між епіляцією та депіляцією тіла 71% респондентів, що свідчить про високу обізнаність споживачів (особливо жінок) щодо методик видалення волосся на тілі (рис. 3.5).

Рис. 3.5 Знаю різницю між епіляцією та депіляцією тіла

На наступному етапі досліджень встановлено, що абсолютно усі респонденти знають про методи епіляції тіла, а саме гоління (вручну або електробритвою) та використання депіляторів (кремів або «порошків для гоління», які хімічно розчиняють волосся).

Про методи депіляції тіла респонденти виявилися не такими обізнаними. Так, переважна більшість респондентів чула лише про такі методи депіляції, як пінцент, воскова епіляція, шугаринг та епілятор. Про нитки та про препарати, які одночасно атакують ріст волосся або пригнічують розвиток нових клітин волосся чули лише по 35% та 15% відповідно.

Досліджено, які методи епіляції та депіляції тіла робили респонденти (рис. 3.6, 3.7).

Рис. 3.6 Методи епіляції, які робили респонденти

Гоління обирають 75% опитаних чоловіків і жінок, як один з найдешевших та швидких методів епіляції. Даний спосіб найчастіше обирають чоловіки як один з найбільш швидких та найменш больових методів видалення волосся. Встановлено, що переважна більшість жінок старшого віку (61%) обирає гоління як один з найбільш простих та найдешевших методів депіляції. Депілятори (креми або «порошки для гоління», які хімічно розчиняють волосся) застосовують 25% респондентів (в основному жінки), оскільки після

використання даних засобів можуть бути алергічні реакції. 13% жінок старшого віку використовує депілятори у вигляді гелю або крему. Даний спосіб більше підійде для жінок які мають тонке і світле волосся. Не підійде для людей з занадто інтенсивним ростом волосся на тілі.

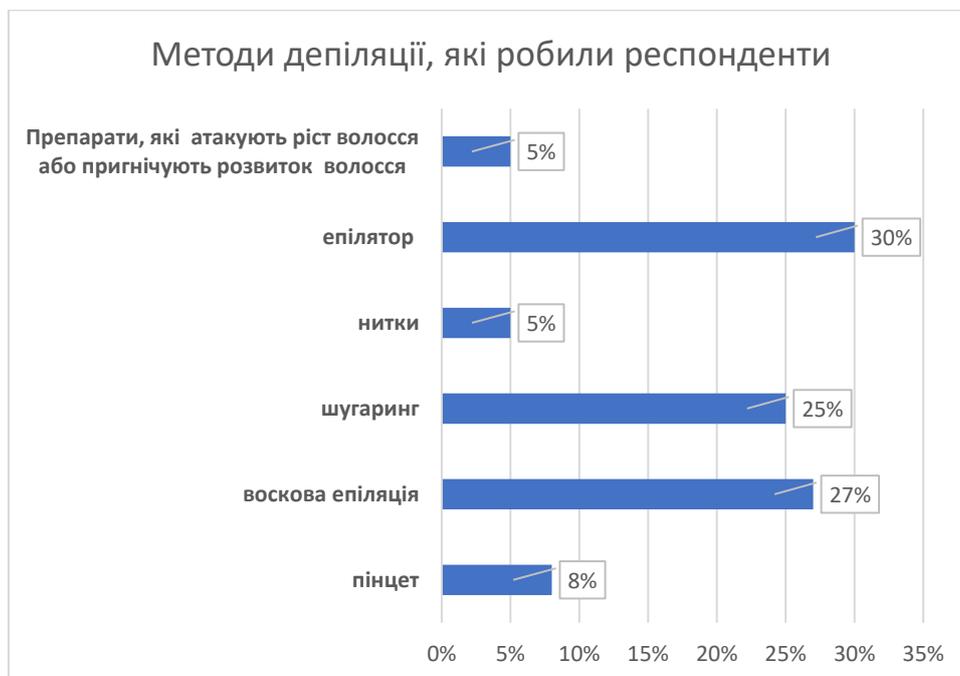

Рис. 3.7 Методи депіляції, які робили респонденти

Більшість опитаних, це переважно жінки у віці до 40 років обирають епілятор – механічний пристрій, який швидко схоплює волосся і висмикує його.

Даний спосіб є дієвим, потребує не так багато часу. Епілятор можна використовувати вдома, брати із собою у подорожі, він зручний у використанні та маленький за розміром. Витративши кошти 1 раз на покупку пристрою, ним можна користуватися багато років. Даний спосіб епіляції не підійде для чоловіків та жінок, які мають низький больовий поріг. Є дуже зручним наразі, коли більшість салонів краси в Україні не працює, оскільки застосовується вдома.

Майже однакова кількість респондентів (по 27% та 25% відповідно як чоловіків, так і жінок), обрали воскову епіляцію та шугаринг. Лише 5% жінок віком понад 50 років використовують воскову депіляцію чи шугаринг.

Для чоловіків, які мають низький больовий поріг, це унеможлиблює застосування воску або шугарінгу. Дані способи видалення волосся обирають чоловіки-спортсмени (бодібідери) та чоловіки-моделі, коли виникає необхідність демонстрації частин тіла.

Наразі воскове видалення волосся одне з найкращих методів депіляції, який гарантує результативність та тривалий ефект. Але не варто забувати й про ультрамодну процедуру під назвою шугарінг (22%), що славиться миттєвим результатом. Ці два способи переваги, але й відмінності та протипоказання між ними також є.

Обидві процедури проводяться в салоні. Серед переваг шугарінгу можна зазначити: бездоганно гладка шкіра до 2 тижнів, обробка великої поверхні шкіри (важливо особливо для чоловіків), швидке проведення процедури, видалення з коренем навіть найкоротших та жорстких волосків, воскова депіляція коштує дешевше шугарінгу.

Шугарінг являє собою карамельну суміш, яка розподіляється по шкірі проти росту волосся, після чого її різким рухом знімають по росту волосся. Переваги даного способу: бездоганно гладка шкіра до 4 тижнів, практично не буває врослого волосся, менш болюча процедура в порівнянні з воском, видаляються з коренем навіть найкоротші й жорсткі волоски, залишки цукрової пасти легко знімаються теплою водою.

Серед побічних ефектів воскової депіляції та шугарінгу: можуть проявлятися почервоніння шкіри, набряклість та відчуття болю.

Препарати, які одночасно атакують ріст волосся або пригнічують розвиток нових клітин волосся обирають лише 5% респондентів, оскільки ці засоби мають ряд побічних ефектів.

Пінцет (8%) та нитки (5%) обирають незначний відсоток респондентів. Ці засоби ефективні на незначних ділянках тіла (обличчя).

Досліджено ділянки тіла, де видаляють волосся респонденти.

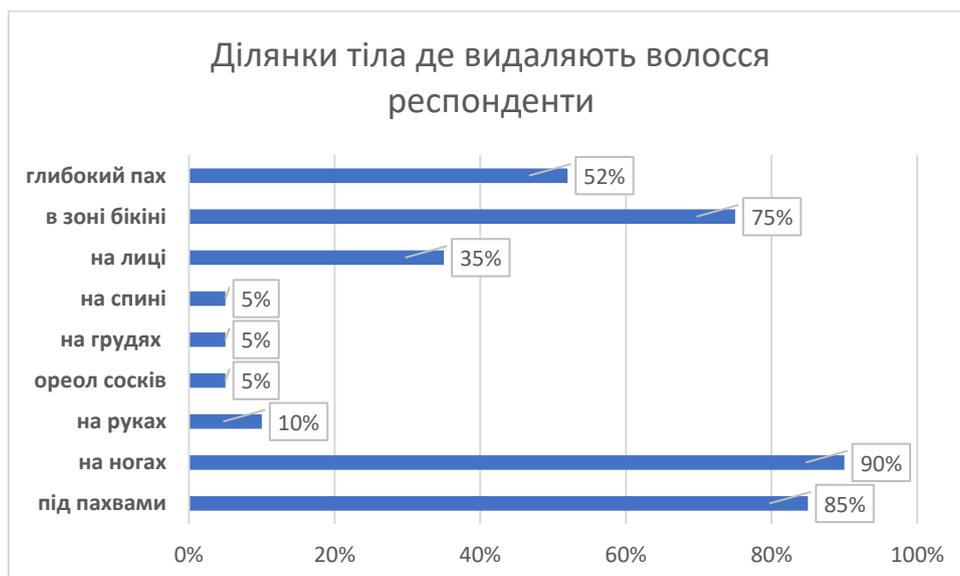

Рис. 3.8 Ділянки тіла де видаляють волосся респонденти

Згідно з сучасними тенденціями моди 90% респондентів видаляють волосся на ногах (переважна більшість жінки), 85% - під пахвами, в зоні бікіні – 75%.

На грудях, спині, руках видаляють волосся переважно чоловіки.

Визначено побічні ефекти після видалення волосся за 5-бальною шкалою Лайкерта по ступеню важливості (рис. 3.9).

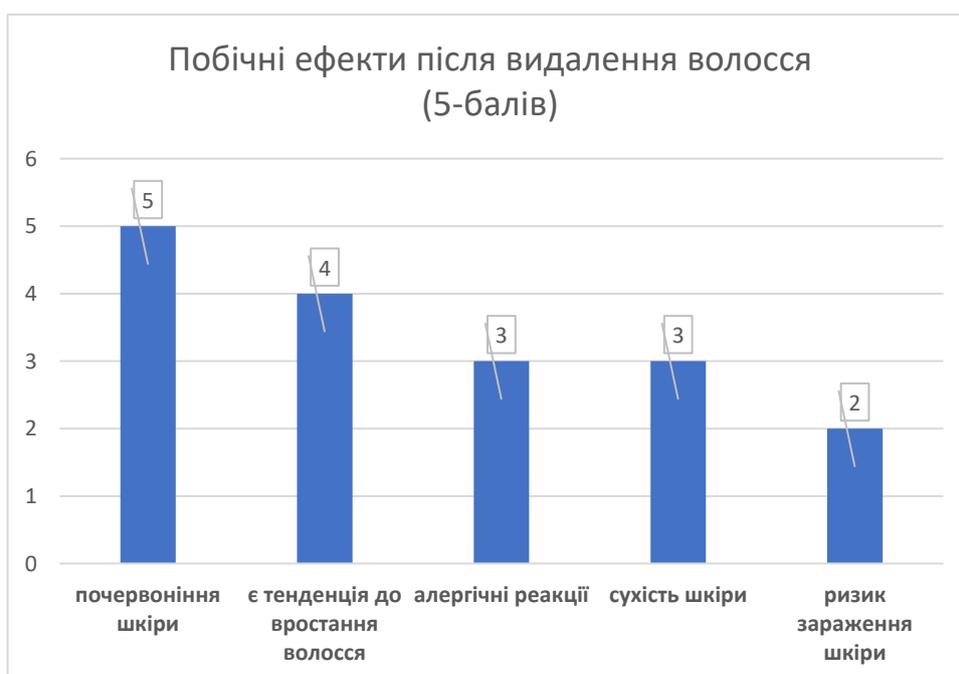

Рис. 3.9 Побічні ефекти після видалення волосся за 5-бальною шкалою

Серед побічних ефектів після видалення волосся почервоніння шкіри (5 балів), та тенденція до вrostання волосся є найбільш часто зустрічаємими. Також притаманні алергічні реакції та сухість шкіри (по 3 бали). Ризик зараження шкіри оцінили в 2 бали.

Досліджено, чи робили респонденти лазерну епіляцію (рис. 3.10).

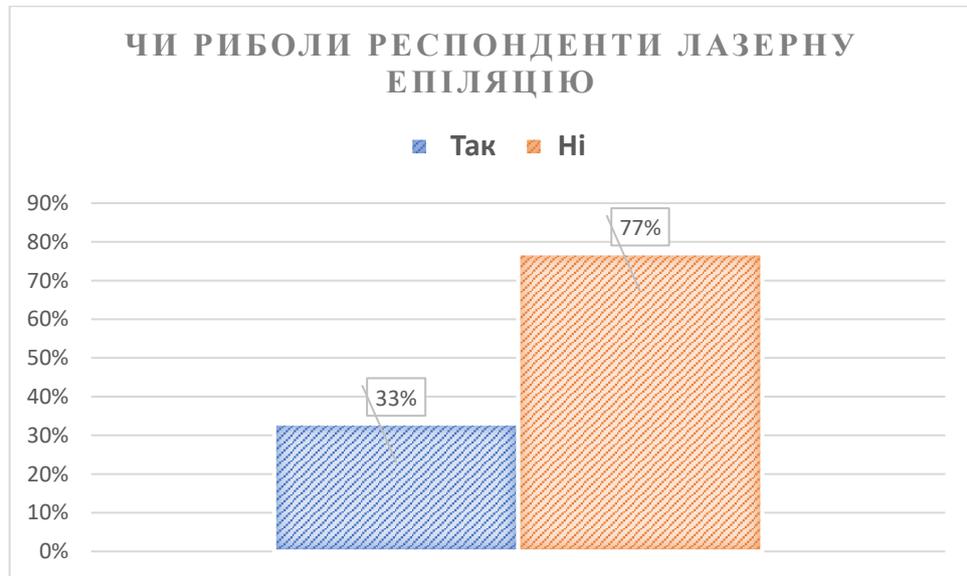

Рис. 3.10 Чи робили респонденти лазерну епіляцію

Лише третина опитаних респондентів (33%) обирають лазерну епіляцію, оскільки дана процедура є дорогою та потребує довготривалого застосування та має ряд протипоказань. Даний вид видалення волосся застосовують переважно жінки молодшої вікової категорії. Лазерний епіляція популярна серед людей, яким потрібно більш стійке засіб для видалення волосся, ніж деякі інші методи.

Даний спосіб видалення волосся притаманний в таких випадках: занадто інтенсивний ріст волосся на тілі; є тенденція до вrostання волосся після інших способів видалення волосся; алергічні реакції на депіляційні креми; низький больовий поріг, що унеможлиблює застосування воску; гірсутизм (рясне оволосіння жіночого тіла або обличчя за чоловічим типом внаслідок порушення гормонального фону). У разі гірсутизму лікування потрібно проводити у співпраці з лікарем. Якщо дана патологія є у підлітка, процедура

проводиться суворо за медичними показаннями і лише за письмовою згодою батьків або опікуна.

Встановлено побічні ефекти, які мали респонденти після проведення лазерної епіляції (рис. 3.11).

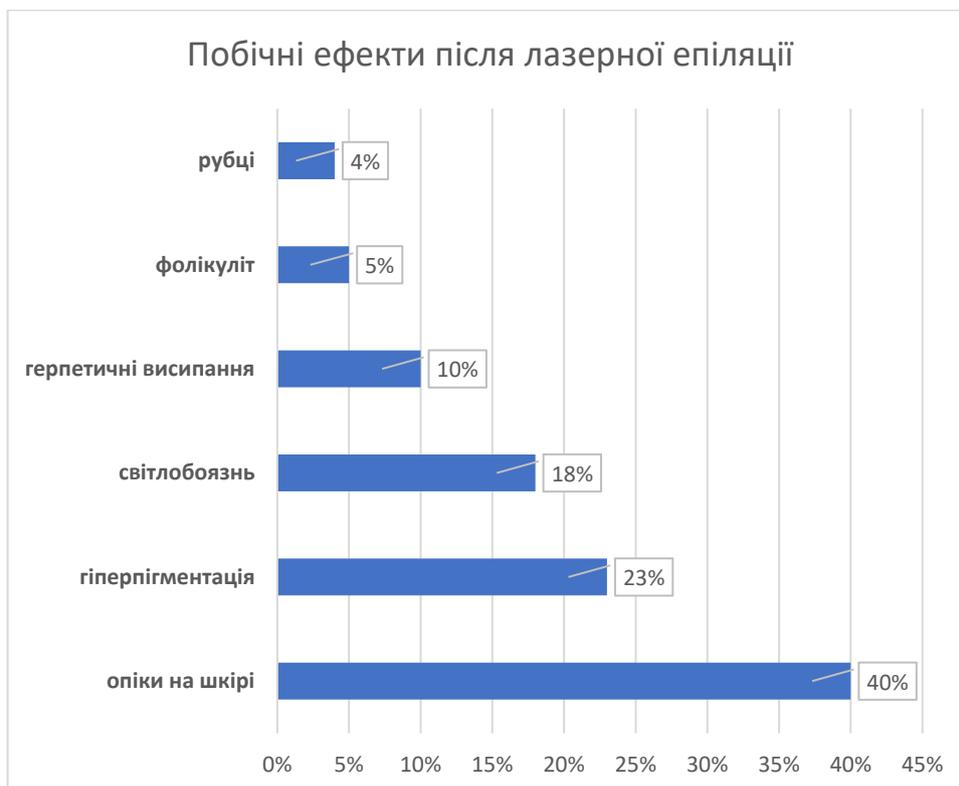

Рис. 3.11 Побічні ефекти, які мали респонденти після проведення лазерної епіляції

Так, 40% опитаних мали опіки на шкірі, гіперпегментацію – 23%, світлобоязнь – 18%.

Досліджено, чим керуються респонденти при виборі процедур епіляції чи депіляції тіла (рис. 3.12).

Рис. 3.12 Чим керуються респонденти при виборі процедур епіляції чи депіляції тіла

Власний досвід є пріоритетним вибором методів видалення волосся на тілі для третини опитаних (35%).

Так, порадами знайомих або колег керуються 15% респондентів. Інформацією в інтернеті користуються 12%.

Рекомендації відомих блогерів обирає 10% опитаних.

На наступному етапі досліджень встановлено критерії вибору процедур епіляції чи депіляції тіла (рис. 3.13).

Рис. 3.13 Критерії вибору процедур епіляції чи депіляції тіла

Безперечними критеріями вибору процедур епіляції чи депіляції тіла є якість та ефективність проведеної процедури (по 10 балів), безпека та зручність застосування (по 9 балів), ціна процедури (8 балів).

Встановлена прийнятна ціна процедури для видалення волосся на тілі (рис. 314).

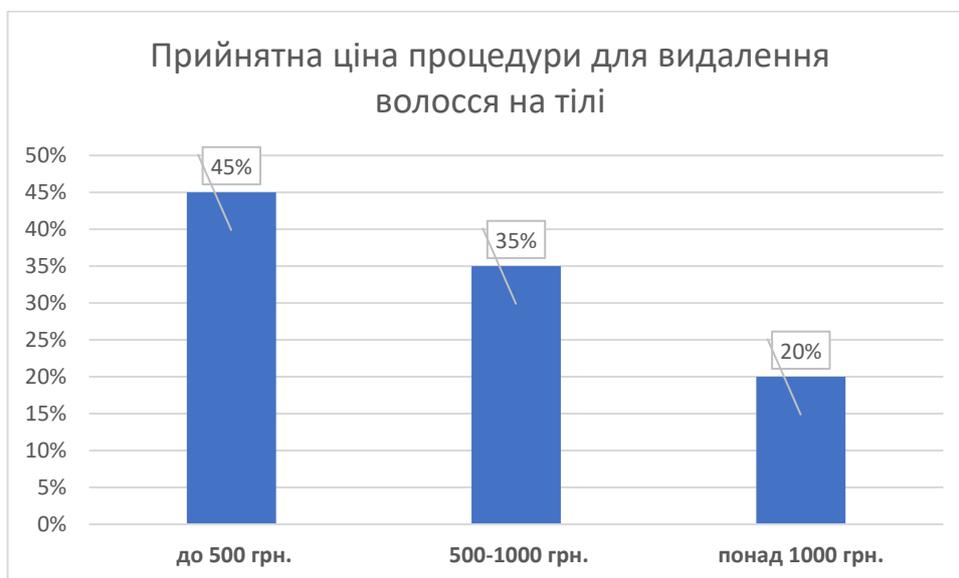

Рис. 3.14 Прийнятна ціна процедури для видалення волосся на тілі

Прийнятною є ціна процедури для видалення волосся на тілі до 500 грн для 45% респондентів. Лише 20% згодні платити понад 1000 грн.

3.2 Рекомендації для споживачів

Наразі *воскове видалення волосся* одне з найкращих методів депіляції, який гарантує результативність та тривалий ефект. Але не варто забувати й про ультратовсту процедуру під назвою *шугарінг*, що славиться миттєвим результатом. Ці два способи переваги, але й відмінності та протипоказання між ними також є.

Обидві процедури проводяться в салоні. Дома може собі зробити лише людина, яка має певну освіту або практичний досвід проведення подібних процедур. Для проведення обох процедур необхідна наявність волосся розміром 5 міліметрів для воску та 3 міліметри для шугарінгу. Наприклад, на відміну від використання бритви чи епілятора, коли достатньо лише появи незначної частини волосини на тілі. Серед переваг шугарінгу можна зазначити: бездоганно гладка шкіра до 2 тижнів, обробка великої поверхні шкіри (важливо особливо для чоловіків), швидке проведення процедури, видалення з коренем навіть найкоротших та жорстких волосків, при регулярному проведенні процедури волоски стають тоншими й потім вони легше видаляються, воскова депіляція коштує дешевше шугарінгу. Серед недоліків застосування методу: ймовірність обпекти шкіру (воск наноситься гарячим на тіло), поява врослого волосся, залишки воску видаляються тільки за допомогою спеціального засобу, лосьйону або ж олії.

Шугарінг являє собою карамельну суміш, яка розподіляється по шкірі проти росту волосся, після чого її різким рухом знімають по росту волосся. Переваги даного способу: бездоганно гладка шкіра до 4 тижнів, практично не буває врослого волосся, менш болюча процедура в порівнянні з воском, видаляються з коренем навіть найкоротші й жорсткі волоски, залишки цукрової пасти легко знімаються теплою водою.

Серед недоліків шугарінгу можна виділити такі: процедура займає більше часу, ніж воскова депіляція; обробляється невелика поверхня шкіри;

не рекомендується обробляти чутливі зони - бікіні, пах, пахви; шугарінг коштує дорожче воскової депіляції.

Серед побічних ефектів воскової депіляції та шугарингу: можуть проявлятися почервоніння шкіри, набряклість та відчуття болю.

Однією з сучасних процедур є *лазерна епіляція*. Рішення зробити лазерну епіляцію приходить тільки після випробування всіх існуючих методів видалення волосся. Після проходження повного курсу, який займає приблизно рік-півтора, ви переконаєтеся, що лазерне видалення волосся повністю виправдовує себе. Такого результату не може забезпечити жоден спосіб.

Лазерна епіляція також може бути більш ефективною для темного волосся. Люди зі світлими, рудуватими або сивим волоссям можуть не помітити значних змін, оскільки лазерне випромінювання привертає темне волосся, а світле волосся часто не піддаються.

Дослідження впливу лазерної епіляції під час вагітності не проводилися.

Існують абсолютні та відносні протипоказання проведення процедур лазерної епіляції. Абсолютні протипоказання цукровий діабет у будь-якій стадії; онкологічні захворювання; герпес у гострих формах; індивідуальна непереносимість; засмагла і смаглява шкіра; світле і сиве волосся, а також пушкове волосся (лазер їх не видалить).

Відносні протипоказання гострі та хронічні захворювання епідермісу; родимки у місцях впливу лазерного променя; грип, застуда та інші гострі інфекційні захворювання; лактація і період вагітності; опіки будь-якого ступеня; схильність до утворення рубців і шрамів; подряпини, садна, синці; прийом антибіотиків; хірургічне втручання у зону лазерної дії.

Висновки до розділу 3.

1. Проведено опитування з метою визначення споживацьких переваг методів епіляції та депіляції волосся.
2. Проаналізовано отримані результати опитування та визначити фактори, що впливають на вибір методу видалення небажаного волосся.
3. 85% опитаних вважають необхідним видаляти небажане волосся на тілі.
4. Знають різницю між епіляцією та депіляцією тіла 71% респондентів, що свідчить про високу обізнаність споживачів (особливо жінок) щодо методик видалення волосся на тілі.
5. Власний досвід є пріоритетним вибором методів видалення волосся на тілі для третини опитаних (35%).
6. На наступному етапі досліджень встановлено, що абсолютно усі респонденти знають про методи епіляції тіла, а саме гоління (вручну або електробритвою) та використання депіляторів (кремів або «порошків для гоління», які хімічно розчиняють волосся).
7. Про методи депіляції тіла респонденти виявилися не такими обізнаними. Так, переважна більшість респондентів чула лише про такі методи депіляції, як пінцент, воскова епіляція, шугаринг та епілятор. Про нитки та про препарати, які одночасно атакують ріст волосся або пригнічують розвиток нових клітин волосся чули лише по 35% та 15% відповідно.
8. Лише третина опитаних респондентів (33%) обирають лазерну епіляцію, оскільки дана процедура є дорогою та потребує довготривалого застосування та має ряд протипоказань. Даний вид видалення волосся застосовують переважно жінки молодшої вікової категорії. Лазерний епіляція популярна серед людей, яким потрібно більш стійке засіб для видалення волосся, ніж деякі інші методи.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. Вивчено історичні шляхи видалення волосся на тілі.
2. Розроблено анкету яка містила два розділи: перший - про демографічні показники споживачів і другий розділ інформацію щодо вибору епіляції чи депіляції тіла. Опитування було проведено серед жінок (переважна більшість 80,5%) та чоловіків віком від 16 до 60 років.
3. Встановлено, що переважна більшість жінок старшого віку (61%) обирає гоління як один з найбільш простих та найдешевших методів депіляції.
4. 13% жінок старшого віку використовує депілятори у вигляді гелю або крему. 5% жінок віком понад 50 років використовують воскову депіляцію чи шугаринг. Епілятором користується 4%. Лише 2% з них робили лазерну епіляцію.
5. Так, 15% жінок похилого віку не видаляють волосся взагалі, особливо взимку. Спеціальні гелі та креми для депіляції використовує 25% молоді. Серед молоді шугаринг та воскова депіляція користується попитом у 24% опитаних.
6. Лазерну епіляцію робили 10% респондентів молодого віку. З них голінню надають перевагу 25%. Епілятором користується 15%. Не видаляє волосся взагалі лише 1% молоді.
7. Кожна сучасна жінка обирає процедуру видалення небажаного волосся яка є для неї більш доступною як за ціною, так і способом проведення.
8. Учасники ринку процедур епіляції та депіляції тіла орієнтуються на цільову аудиторію, представлену жінками та чоловіками у віці 16-45 років. Саме в середовищі цієї вікової категорії культура видалення волосся на тілі проводиться більш інтенсивно.
9. Розроблено рекомендації щодо використання процедур епіляції та депіляції тіла серед українського населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агентство стратегічних досліджень «Цифри краси: з чим входить в 2020 ринок косметики в Україні», стаття від 23.01.2020. URL: <http://sd.net.ua/2019/11/04/cifry-krasoty-s-chem-vhodit-v-2020-rynok-kosmetiki-ukrainy.html>
2. Багіна Я., Кочервій А. «Сприйняття відеоблогів та споживчої поведінки (на прикладі бьюті-блогів)». URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/vospriyatie-videoblogov-i-potrebitelskoe-povedenie-na-primere-byuti-blogov/viewer>
3. Корчменко К.В., Кобець М.М., Кобець Ю.М. Епіляція та депіляція тіла: дослідження уподобань населення України. YOUTH PHARMACY SCIENCE : матер. III Всеукр. наук.-практ. конференції з міжнар. участю. 7-8 грудня 2022 р., Харків : НФаУ, 2022.
4. Baki G, Alexander KS. Skin care products In: Baki G, Alexander KS, eds. *Introduction to Cosmetic Formulation and Technology*, 1st edn Hoboken, NJ: John Wiley & Sons; 2015: pp. 125–344.
5. Boroughs M, Cafri G, Thompson JK. Male body depilation: prevalence and associated features of body hair removal. *Sex Roles* 2003; 52: 637–44.
6. Callewaert C, Kerckhof FM, Granitsiotis MS *et al* Characterization of Staphylococcus and Corynebacterium clusters in the human axillary region. *PLoS ONE* 2013; 8: e70538.
7. Chen Y., Lyga J. Brain-Skin Connection: Stress, Inflammation and Skin Aging. *Inflammation & Allergy - Drug Targets*. 2014. № 13. P. 177–190.
8. Cohn BA. In search of human skin pheromones. *Arch Dermatol* 2014; 130: 1048–51.
9. Colombo VE, Gerber F, Bronhofer M, et al. Treatment of brittle fingernails and onychoschizia with biotin: scanning electron microscopy. *J Am Acad Dermatol* 2009;23(6 Pt 1):1127 – 32.

10. Department of Health and Human Services, Food and Drug Administration. *Docket No. 97D-0174. E9 Statistical Principles for Clinical Trials (Section 5.2.1 Full Analysis Set)*. Silver Spring, MD: Department of Health and Human Services; 2018.
11. Farren L, Shayler S, Ennos AR. The fracture properties and mechanical design of human fingernails. *J Exp Biol* 2004;207(Pt 5):735 – 41.
12. Friedman R., Haimy A., Epstein Y. Evaluation of helmet and goggle designs by modeling non-penetrating projectile impacts. *Comput Methods Biomech Biomed Engin.* 2019. № 22 (3). P. 229–242.
13. James AG, Austin CJ, Cox DS *et al* Microbiological and biochemical origins of human axillary odour. *FEMS Microbiol Ecol* 2013; 83: 527–40.
14. Haywood VB, Heymann HO. Nightguard vital bleaching. *Quintessence International* 1989;20:173—176.
15. Hefferren JJ, Hall JB, Bennett E. Luminescence as a tool to study enamel interactions. In: Fearnhead RW, Stack MV, editors. *Tooth enamel II*. Bristol: John Wright; 1971. p. 161—165.
16. Holland KT, Bojar RA. Cosmetics: what is their influence on the skin microflora? *Am J Clin Dermatol* 2012; 3: 445–9.
17. Havlicek J, Murray AK, Saxton TK *et al* Current issues in the study of androstenes in human chemosignaling. *Vitam Horm* 2020; 83: 47–81.
18. Kurosumi K, Shibasaki S, Ito T. Cytology of the secretion in mammalian sweat glands. *Int Rev Cytol* 2014; 87: 253–329.
19. Kohoutová D, Rubešová A, Havlíček J. Shaving of axillary hair has only a transient effect on perceived body odor pleasantness. *J Behav Ecol Sociobiol* 2012; 66: 569–81.
20. Leyden JJ, McGinley KJ, Holzle E *et al* The microbiology of the human axilla and its relationship to axillary odor. *J Invest Dermatol* 2018; 77: 413–6.
21. Lundstrom JN, Olsson MJ. Functional neuronal processing of human body odors. *Vitam Horm* 2010; 83: 1–23.

22. Marucha, P. T. Stress-induced susceptibility to bacterial infection during cutaneous wound healing / I. G. Rojas, D. A. Padgett, J. F. Sheridan et al. *Brain. Behav. Immun.* 2002. № 16 (1). P. 74-84.
23. Mintel. The only way is smooth: half of Britain's men feel the pressure to remove or groom their body hair. 2014.
24. Natsch A, Gfeller H, Gygax P et al A specific bacterial aminoacylase cleaves odorant precursors secreted in the human axilla. *J Biol Chem* 2013; 278: 5718–27.
25. Shelley WB, Hurley HJ Jr, Nichols AC. Axillary odor; experimental study of the role of bacteria, apocrine sweat, and deodorants. *AMA Arch Derm Syphilol* 2013; 68: 430–46.
26. Taylor D, Daulby A, Grimshaw S et al Characterization of the microflora of the human axilla. *Int J Cosmet Sci* 2003; 25: 137–45.
27. Tosti A, Piraccini BM, Ghetti E, et al. Topical steroids versus systemic antifungals in the treatment of chronic paronychia: an open, randomized double-blind and double dummy study. *J Am Acad Dermatol* 2002;47: 73 – 6.
28. Troccaz M, Gaia N, Beccucci S et al Mapping axillary microbiota responsible for body odours using a culture-independent approach. *Microbiome* 2015; 3: 3
29. Vaarkamp J, Ten Bosch JJ, Verdonschot EH. Propagation of light through human dental enamel and dentine. *Caries Research* 1995;29:8—13.
30. Watson WA, Litovitz TL, Rodgers Jr GC, et al. 2004 Annual report of the American Association of Poison Control Centers Toxic Exposure Surveillance System. *Am J Emerg Med* 2005;23:589 – 666.
31. Wilke K, Martin A, Terstegen L et al A short history of sweat gland biology. *Int J Cosmet Sci* 2017; 29: 169–79.
32. Zijp JR, Ten Bosch JJ, Groenhuis RAJ. HeNe-laser scattering by human dental enamel. *Journal of Dental Research* 2015; 74:1891—1898.

Національний фармацевтичний університет

Факультет медико-фармацевтичних технологій

Кафедра косметології і ароматології

Ступінь вищої освіти магістр

Спеціальність 226 Фармація, промислова фармація

Освітня програма Технології парфюмерно-косметичних засобів

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
косметології і ароматології

Олександр БАШУРА
«04» квітня 2022 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Крістіни КОРЧМЕНКО

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Епіляція та депіляція тіла: дослідження уподобань населення України»

керівник кваліфікаційної роботи: Ольга Філіпцова, д.біол.н., професор

затверджений наказом НФаУ від «01» листопада 2022 року № 239

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи: грудень 2022 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: кваліфікаційна робота викладена на 46 сторінках, включає 14 рисунків, містить 32 джерела наукової літератури.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): зібрати та проаналізувати наукову літературу щодо історії розвитку епіляції та депіляції тіла у світі; провести порівняльний аналіз процедур епіляції та депіляції тіла; провести аналіз засобів для епіляції та депіляції тіла, представлених на ринку України; провести опитування з метою визначення споживацьких переваг епіляції та депіляції тіла серед мешканців України; проаналізувати отримані результати опитування та визначити фактори, що впливають на вибір процедури епіляції чи депіляції тіла; розробити практичні рекомендації щодо використання засобів для епіляції та депіляції тіла серед українського населення.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):
таблиць – , рисунків – 14 _____

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ, посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1.	Ольга ФІЛІПЦОВА, професор закладу вищої освіти кафедри косметології і ароматології	04.04.22	04.04.22
2.	Ольга ФІЛІПЦОВА, професор закладу вищої освіти кафедри косметології і ароматології	06.05.22	06.05.22
3.	Ольга ФІЛІПЦОВА, професор закладу вищої освіти кафедри косметології і ароматології	01.06.22	01.06.22

7. Дата видачі завдання: «04» квітня 2022 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів кваліфікаційної роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел.	квітень	виконано
2.	Розробка методології дослідження.	квітень	виконано
3.	Дослідження методик епіляції та депіляції тіла	травень	виконано
4.	Розробка анкети та проведення досліджень, які спрямовані на вивчення дослідження уподобань населення України щодо епіляції та депіляції тіла	травень	виконано
5.	Узагальнення та загальні рекомендації використання процедур епіляції та депіляції тіла	травень-листопад	виконано
6.	Викладення основного матеріалу.	жовтень	виконано
7.	Оформлення кваліфікаційної роботи.	листопад	виконано
8.	Підготовка тез до конференції	листопад	виконано
9.	Підготовка тексту доповіді та презентації до захисту	грудень	виконано
10.	Підготовка та представлення кваліфікаційної роботи до ЕК НФаУ. Підготовка до захисту.	січень	виконано

Здобувачка вищої освіти _____

Крістіна КОРЧМЕНКО

Керівник кваліфікаційної роботи _____

Ольга ФІЛІПЦОВА

ВИТЯГ З НАКАЗУ № 239
по Національному фармацевтичному університету
від 01 листопада 2022 року

Затвердити тему, керівника та рецензента кваліфікаційної роботи здобувачу вищої освіти заочної форми навчання факультету медико-фармацевтичних технологій НФаУ 2023 року випуску:

№ з/п	Прізвище, ім'я по батькові здобувача вищої освіти	Тема кваліфікаційної роботи (українською мовою)	Тема кваліфікаційної роботи (англійською мовою)	Керівник кваліфікаційної роботи	Рецензент кваліфікаційної роботи
1.	Корчменко Крістіна Володимирівна	Епіляція та депіляція тіла: дослідження уподобань населення України	Hair removal and body waxing: a study of the preferences of the population of Ukraine	проф. Філіпцова О.В.	доц. Андрєєва О.О.

ПІДСТАВА: службова записка завідувача кафедри про затвердження теми кваліфікаційної роботи, керівника та рецензента.

Вірно: провідний фахівець

К. С. Конон

ВИСНОВОК

**Комісії з академічної доброчесності про проведену
експертизу щодо академічного плагіату у кваліфікаційній
роботі здобувача вищої освіти**

№ 110627 від «23» грудня 2022 р.

Проаналізувавши випускну кваліфікаційну роботу за магістерським рівнем здобувача вищої освіти заочної форми навчання Корчменко Крістини Володимирівни, 2 курсу, _____ групи, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, на тему: «Епіляція та депіляція тіла: дослідження уподобань населення України / Hair removal and body waxing: a study of the preferences of the population of Ukraine», Комісія з академічної доброчесності дійшла висновку, що робота, представлена до Екзаменаційної комісії для захисту, виконана самостійно і не містить елементів академічного плагіату (копіляції).

**Голова комісії,
професор**

Інна ВЛАДИМИРОВА

3%

13%

ВІДГУК

**наукового керівника на кваліфікаційну роботу ступеня вищої освіти
магістр, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація
Крістіни КОРЧМЕНКО**

**на тему: «Епіляція та депіляція тіла: дослідження уподобань
населення України».**

Актуальність теми. Сучасною тенденцією є видалення волосся, також відоме як епіляція або депіляція, це навмисне видалення волосся. Епіляція вперше почалася в Єгипті, де жінки пемзували шкіру, щоб видалити волосся. У 1920-х роках, коли короткі рукави увійшли в моду, Жіллетт представила першу жіночу бритву. В 40-х роках через нестачу нейлону під час війни жінкам також заохочували видаляти волосся від щиколотки до коліна. У 1960-х роках з появою бікіні жінки почали так звану воскову епіляція бікіні. У 70-х роках популярними були як безволосі, так і пухнасті образи. Безволосий рух перенісся в 80-ті роки до сьогодення.

Практична цінність висновків, рекомендацій та їх обґрунтованість. Цільову аудиторію дослідження склали жінки, які мешкають на території України, та користуються засобами для епіляції чи депіляції тіла. Жінки більше, ніж чоловіки користуються даними процедурами і вони є більш обізнаними щодо цих процедур. Важливим є звернути увагу сучасних жінок щодо процедур епіляції чи депіляції тіла і чим вони відрізняються. Практичне значення матимуть ознайомчі заходи щодо обізнаності українських споживачів щодо сучасних засобів для епіляції та депіляції тіла.

Оцінка роботи. Методологія дослідження базувалась на аналізі праць вітчизняних і зарубіжних учених, отриманих з мережі Інтернет, та маркетингової інформації отриманої за допомогою анкетування споживачів. Автором виконано весь обсяг досліджень: проведено анкетування споживачів лікувальної косметики, проведено обробку та аналіз отриманої інформації, складена база даних та вироблена її статистична обробка.

Роботу виконано на високому професійному рівні, розв'язано поставлені цілі та впроваджено завдання дослідження.

Загальний висновок та рекомендації про допуск до захисту. При проведенні експерименту Крістіна КОРЧМЕНКО продемонструвала гарні знання в сфері практичної косметології та справилась з поставленою задачею, виявивши при цьому здібності до проведення самостійних досліджень. Роботу рекомендовано до захисту.

Науковий керівник _____

Ольга ФІЛІПЦОВА

«05» грудня 2022 р.

РЕЦЕНЗІЯ

**на кваліфікаційну роботу ступеня вищої освіти магістр, спеціальності 226
Фармація, промислова фармація**

Крістіни КОРЧМЕНКО

**на тему: «Епіляція та депіляція тіла: дослідження уподобань населення
України».**

Актуальність теми. Протягом століть епіляція давно формувала гендерні ролі, служила для позначення соціального статусу та визначала поняття жіночності та ідеального «образу тіла». У ранні періоди стан безволосості здебільшого створювався як спосіб підтримувати тіло в чистоті. У 18 столітті європейські та американські жінки все ще вважали видалення волосся непотрібним. Лише наприкінці 19 століття жінки в Європі та Америці почали робити епіляцію частиною свого догляду за собою. Harper's Bazaar у 1915 році був першим журналом жіночої моди, який запустив кампанію, присвячену видаленню волосся під пахвами як «необхідність». Невдовзі після цього Gillette випустила першу безпечну бритву, призначену спеціально для жінок. Видалення волосся може здійснюватися з культурних, естетичних, гігієнічних, сексуальних, медичних чи релігійних причин.

Теоретичний рівень роботи. У роботі наведено моніторинг спеціалізованих літературних джерел фармацевтичного і косметологічного профілю. Складено анкету дослідження уподобань населення України процедур епіляції та депіляції тіла. Проведена статистична обробка отриманих даних та наведено загальні висновки уподобань населення України процедур епіляції та депіляції тіла.

Пропозиції автора з теми дослідження. Враховуючи споживацькі переваги процедур епіляції та депіляції тіла, автором була наведена концепція досліджень, яка дозволила розробити рекомендації використання процедур епіляції та депіляції тіла споживачами. Вибрано об'єкти досліджень, які обумовлюють ефективність дослідження споживацьких переваг процедур епіляції та депіляції тіла споживачами різного віку. Відпрацьовано основні методи досліджень, які дозволяють проаналізувати розповсюдженість використання процедур епіляції та депіляції тіла серед населення України.

Практична цінність висновків, рекомендацій та їх обґрунтованість. Практичне значення матимуть ознайомчі заходи щодо обізнаності українських споживачів щодо сучасних засобів для епіляції та депіляції тіла.

Недоліки роботи. Незважаючи на загальний високий рівень виконання кваліфікаційної роботи, авторів не вдалося уникнути незначних стилістичних помилок, які не зменшують наукової і практичної цінності отриманих результатів.

Загальний висновок і оцінка роботи. Робота виконана на високому професійному рівні, відповідає усім вимогам і може бути представлена в Екзаменаційну комісію для захисту.

Рецензент _____

доц. Олена АНДРЕЄВА

«12» грудня 2022 р.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Витяг з протоколу
засідання кафедри косметології і ароматології НФаУ
№ 5 від 15 грудня 2022 року**

Голова: завідувач кафедри, доктор фарм. наук, проф. Башура О.Г.

Секретар: доц. Мартинюк Т.В.

ПРИСУТНІ: зав. каф., проф. Башура О.Г., проф. Філіпцова О.В., доц. Кран О.С., доц. Мартинюк Т.В., доц. Шмелькова К.С., доц. Петровська Л.С., доц. Алмакаєв М.С., ас. Миргород В.С.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про представлення до захисту в Екзаменаційну комісію кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти випускного курсу НФаУ 2023 року випуску

СЛУХАЛИ: Про представлення до захисту в Екзаменаційній комісії кваліфікаційної роботи на тему: «Епіляція та депіляція тіла: дослідження уподобань населення України» здобувачки вищої освіти випускного курсу НФаУ 2023 року випуску Крістіни КОРЧМЕНКО

Науковий керівник проф. Ольга ФІЛІПЦОВА

Рецензент доц. Олена АНДРЕЄВА

УХВАЛИЛИ: Рекомендувати до захисту кваліфікаційну роботу здобувачки вищої освіти 2 курсу 01 групи Крістіни КОРЧМЕНКО

(прізвище, ім'я)

на тему: «Епіляція та депіляція тіла: дослідження уподобань населення України».

Голова

завідувач кафедри,

доктор фарм. наук, проф. _____

(підпис)

Олександр БАШУРА

Секретар

доцент _____

(підпис)

Тетяна МАРТИНЮК

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Направляється здобувачка вищої освіти Крістіна КОРЧМЕНКО до захисту кваліфікаційної роботи за галуззю знань 22 Охорона здоров'я спеціальністю 226 Фармація, промислова фармація освітньою програмою Технології парфумерно-косметичних засобів на тему: «Епіляція та депіляція тіла: дослідження уподобань населення України»

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Декан факультету _____ / Ольга НАБОКА /

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Здобувачка вищої освіти Крістіна КОРЧМЕНКО продемонструвала гарні знання в сфері практичної косметології та справилась з поставленою задачею, виявивши при цьому здібності до проведення самостійних досліджень.

Керівник кваліфікаційної роботи

Ольга ФІЛІПЦОВА

«05» грудня 2022 р.

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційну роботу розглянуто. Здобувачка вищої освіти Крістіна КОРЧМЕНКО допускається до захисту даної кваліфікаційної роботи в Екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри
косметології і ароматології

Олександр БАШУРА

«15» грудня 2022 року

Кваліфікаційну роботу захищено

у Екзаменаційній комісії

« ____ » _____ 2023 р.

З оцінкою _____

Голова Екзаменаційної комісії,

доктор медичних наук, професор

_____ /Наталія БЕЗДІТКО/